

Seznam a anotace přednášek pro základní školy

I. Anotace k přednáškám pro 1. stupeň základních škol

EU letem světem

Cílem přednášky je nastínit žákům problematiku Evropské unie a to nenucenou, zábavnou formou. Přednáška zahrnuje pouze důležité aspekty problematiky a nezachází do detailů. Po celou dobu jsou žáci vyzýváni k tomu, aby se nad daným problémem či otázkou zamýšleli a sami se snažili přijít na odpověď, kterou většinou podvědomě znají. Přednášející vysvětlují historii a důvody vzniku Evropských společenství, dále přecházejí k jednoduchým charakteristikám členských zemí (známé památky, osobnosti), k symbolům EU, institucím a jednotné měně euro.

Rozmanitosti EU

„Jednotná v rozmanitosti“ – tak zní motto Evropské unie. Co je pro jednotlivé členské země EU charakteristické, v čem se Evropané liší, co mají společného a čím se vyznačuje „jednotnost“ evropských států? Na to vše odpoví tato přednáška plná obrázků, kvízů a her.

Vánoce v EU

Vánoce patří v celé Evropě mezi nejdůležitější svátky roku, nicméně při vánočních oslavách si každá členská země zachovává své tradice. Ne všude naděluje dárky Ježíšek a ne všude mají na štědrovečerním stole rybí polévku, smaženého kapra, bramborový salát a vánoční cukroví. Žáci během vyprávění mohou nahlédnout do vánočních kuchyní zemí Evropské unie a přiblížit si pro tradice a zvyklosti těchto zemí.

Velikonoce v EU

Velikonoce jsou jedním z nejvýznamnějších křesťanských svátků, ale s oblibou je slaví i lidé, kteří nejsou nábožensky založení. Každá členská země EU má při oslavách Velikonoc své tradice a zvyklosti. Ty se samozřejmě liší, nicméně období, ve kterém tyto oslavy probíhají, je stanoveno ve stejnou dobu – datum připadá na neděli po prvním jarním úplňku, který nastane po průchodu Slunce jarním bodem. Jak tyto oslavy příchodu jara probíhají v zemích Evropské unie, se mohou žáci dozvědět během vyprávění.

II. Anotace k přednáškám pro 2. stupeň základních škol

Kořeny evropské integrace

Žáci se díky přednášce budou orientovat v základních meznících evropské integrace. Budou mít povědomí o vzniku Evropských společenství, o jednotlivých etapách přistoupení členských zemí, o smlouvách, jež aktualizovaly smlouvy zakládající nebo o jednotném vnitřním trhu. Žákům budou představeny důležité osobnosti, které měly a mají na evropské integraci největší podíl. Žáci budou vyzváni k debatě o hlavních důvodech evropské integrace a její budoucnosti.

Jsme v EU, buďme v obraze

Cílem přednášky je seznámit žáky s důležitými aspekty Evropské unie – jaký je její smysl, jak funguje a jak se členství naší země v EU promítá do každodenního života nás všech. Po celou dobu jsou žáci podněcováni k tomu, aby se nad daným problémem či otázkou zamýšleli a sami se snažili přijít na odpověď, kterou většinou podvědomě znají. Přednáška shrnuje celý historický vývoj a fungování EU, včetně charakteristik jednotlivých členských zemí. Přednášející se zabývají také symboly EU nebo jednotnou měnou euro. V rámci přednášky jsou představeny i vzdělávací programy EU, do kterých se žáci mohou zapojit – eTwinning, Comenius, Mládež v akci.

Jak funguje EU?

Cílem přednášky je seznámit žáky s orgány a institucemi EU. Žáci se dozví, jaké instituce Evropské unie existují, co mají na starosti, jaké je jejich složení, na jakém principu rozhodují a kde jednotlivé instituce sídlí. Vysvětlen bude pojem „rozhodovací trojúhelník“. Žáci budou informováni o právu Evropského společenství, zjistí, jaké právní akty Evropská unie vydává a jak jsou tyto dokumenty implementovány v členských zemích. Prezentace je obohacena o barevné obrázky a na závěr se žáci zúčastní připraveného kvízu. Tato přednáška je určena žákům, kteří již mají základní znalosti o EU.

Cestování po EU

Úvodní část přednášky se snaží shrnout základní informace o EU – historie vzniku Evropské unie, její instituce, fungování, politiky, společná měna euro a symboly. V druhé polovině přednášející představí výhody plynoucí z jednotného vnitřního trhu, zejména z volného pohybu osob. Přednáška odpoví žákům na otázky: Jaké doklady potřebujeme při cestování v rámci EU? Jaká máme práva v jiné členské zemi? Může se občan EU v jiné členské zemi usadit? Jak se cestování po EU změnilo vstupem naší země do Schengenského prostoru? Představeny budou také evropské programy, které umožňují mladým lidem cestovat, pracovat či studovat v jiné zemi a to nejen v zemi evropské – programy Comenius, Leonardo da Vinci, Mládež v akci. Žáci se dozvědí, že mohou prostřednictvím internetu spolupracovat s jinou školou a to na základě programu eTwinning.

Kam až sahá EU

V přednášce je kladen důraz na fakt, že Evropská unie není totéž co Evropa. Přednášející vysvětlí, proč některé země nestojí o členství v EU a proč naopak některé země, které do EU přistoupit chtějí, ještě nemají volnou cestu. Přednášející popíše jednotlivé kandidátské země, jejich specifika a názory na budoucnost Evropské unie. Díky přednášce si žáci například ujasní, proč Velká Británie není součástí Schengenského prostoru a neplatí se zde eurem a proč naopak Norsko, i přesto že není členskou zemí, patří do Schengenského prostoru.

Aktuální otázky

Přednáška pojednává o aktuálním dění v Evropské unii. Cílem je seznámit studenty s aktuálním vývojem a s výzvami, kterým momentálně EU čelí. Mezi tato témata v současnosti patří přijetí nových členů, rozšiřování Eurozóny nebo zavedení jednotné měny euro.

III. Nabídka doplňkového promítání DVD

Evropa: výlet časem

Athénská sova provází historii Evropy. Pozve děti na výlet časem do nejvýznamnějších okamžiků, které utvářely identitu Evropanů a Evropy. Od athénské demokracie přes antický Řím, vznik křesťanství, rozvoj feudální Evropy, osvícenství s deklarací práv a svobod člověka a občana. Pro vyprávění jsou maximálně využita dobová vyobrazení. Délka trvání: 10 minut

Jeden svět na školách: Jsme, jací jsme

V současné době máme téměř neomezený přístup k informacím. Víme, co se děje na druhé straně světa, jaké je počasí v New Yorku, že probíhají volby v Etiopii. Dozvídáme se toho mnoho, ale většinou se v této sumě údajů ztrácí lidský rozměr. V roce 2004 jsme vstoupili do Evropské unie a stali se součástí rodiny evropských národů. Kolik toho víme o evropských státech či o problémech, které jejich obyvatelé řeší? Sada čtyř dokumentárních filmů Jsme, jací jsme a pracovních listů přiblíží žákům osudy konkrétních dětí a život jejich vrstevníků v Nizozemsku, Polsku a Finsku. Snímky se zabývají tématy, jako jsou migrace, život v nové zemi, či problematika handicapovaných lidí. Ukazují každodenní život, radost, porozumění, ale i problémy, a vedou k zamyšlení nad základními lidskými hodnotami. Po shlédnutí filmu žáci vypracovávají různé úkoly, které vycházejí z děje konkrétního snímku. Délka trvání: 60 – 90 minut.

Příběhy bezpráví – cesta ke svobodě

Projekt přibližuje období komunistické totality v bývalém Československu a upozorňuje na důležitost občanských aktivit vyjadřujících nesouhlas s porušováním demokracie. Zároveň přinese informace o totalitních režimech v současném světě. Projekt se skládá z pěti částí.

První dvě (Příběhy bezpráví a Filmy o nedemokratických režimech ve světě) probíhají na základních a středních školách. Prostřednictvím projekcí filmů a debat

otevíráme téma komunistické minulosti a významu jeho reflexe pro aktivní postoj k porušování demokracie. Tematicky na ně navazuje literární soutěž. Další části (výstava Cesta ke svobodě a seriál článků v tisku s publikací) seznamují pedagogy, žáky a studenty a širokou veřejnost s odporem proti komunistickému režimu v naší zemi před rokem 1989. Cílovou skupinou jsou žáci a studenti základních škol a středních škol v ČR. Projekt je iniciován společností Člověk v tísni, o.p.s.

Konec železné opony

Animovaný film v délce cca 8 minut má zábavnou formou seznámit dětské diváky s tím, co to byla železná opona, čemu bránila, a co pro nás z této zkušenosti vyplývá. Animovaný film také dětem ukazuje autentické předměty typické pro dobu totality (např. průvodce vyprávěním –hračka „Pidižvík, vyrobená z materiálu leskimo, auto Trabant). Filmové vyprávění je hravé, absurdní situace, pro totalitu typické, do vyprávění vnáší humor. Projekt je určený především pro věkovou skupinu přibližně 8-13 let. Pedagogové si DVD filmu s testem vyžádají z regionálních center EU jako pomůcku do vyučovací hodiny, případně si film stáhnou z webových stránek ČT nebo vládního internetového portálu o EU Euroskopu.